

Előfizetési árak

Égész évre . . . 5 frt — kr.
Fél . . . . . 2 frt 50 kr.
Negyed . . . . . 1 frt 25 kr.
Tanítónak egy évre 3 frt — kr.

Hirdetések

a legutányosabban számítottak

B A J A

vegyes tartalmu hetilap.

Szerkesztőség

hova a lap szellemi részét illető közlemények küldendők:
Hochsutzca 42. szám.

Az előfizetési pénzek és hirdetési díjak Nánay Lajos könyvnyomdájába küldendők.

Megjelen minden vasárnap.

Egyes szám ára 8 kr.

Kéziratok nem adtnak vissza.

Baja, 1885. július 3.

Örömmel tapasztaljuk, hogy Baja város törvényhatóságának bizottsága minden alkalmat megragad arra, hogy e sokat hányott város fejlődését biztosítsa.

Készségesen ismerjük el, hogy egy évtized óta városunk folytonosan emelkedik, a ezen emelkedés azt mutatja, hogy a tényezők, melyek hivatják az összműködésre, harmoniában élnek.

Megelőzésére szolgálhat ezen körülmény a polgárságnak, zálogát bírja ebben annak, hogy meddő barozok, személyi okokon nyugvó visszavonás nem fogják a város emelkedésére irányult nemese törekvést megbénítani, megzabizbasztani.

A törvényhatóság közgyűlése e hó 2-án hozott határozatával újból tanujelét adta kiváló gondosságának, de kötelességérzetének is, midőn azon eszmének megtestesítésére teszi meg a szükséges lépéseket, mely pár év óta élénknek foglalkoztatja mindazokat, kik szívükön hordják a tanuló-ifjúságnak sorsát, egészségi állapotát.

Kimondotta a törvényhatóság, hogy a gymnasiumi épület rozott, annak hiányan javításokkal segíteni nem lehet, s hogy nem csak kívánatos, hanem szükséges is elodázhatatlan, hogy egy a pedagógia kivánalmának, mint a tanuló-ifjúság egészségi állapotának megfelelő épület emeltesse, s hogy ne legyen a kimondott szó a pusztában elhangzó, a rozott épület átvétele és azon kötelezettségének megszüntetéséért, melyet a régi gymnasium jókarban tartása iránt vállalt, az építendő gymnasiumra 35 ezer forintot ajánlott fel.

Néhány év óta tapasztaljuk, hogy az oly ügyek, melyek rendkívüli fontosságuknál fogva nagyban hatnak a város haladásának biztosítására, egyhangulag

karoltnak fel, s ha áldozatra, vagyoni hozzájárulásra van szükség, azt a közgyűlés csaknem minden vita nélkül szavazza meg, ismervél annak, hogy ugyanazon nemes lelkesültség vezet a biztagokat.

Ezen szellem meghonosítója, ezen iránynak lefektetője azon férfi, ki 6 év óta szakadatlan egymástutásban, lépésről lépésre kimutatta, hogy művelésében nem csak az állami közigazgatás közvetítése iránti főfelügyeletet kívánja gyakorolni, hanem szíve egész meglevél arra is törekszik, hogy ezen várost, melynek egyuttal polgára, az anyagi és szellemi jólét megőrdemelt fokára emelje, ezen férfi városunknak köztisztelőtől főispánja, Janovich Aarel.

A gymnasiumi ügynek így megnyugtató rendezése szinten a főispán tapintatos eljárásában leli okát, mert ő volt az, ki a hatóság bizottsági tagjaival, egy a főbb tisztviselőkkel ez ügyben behatóan értekezett, ő volt az, ki a nagyérdemű főigazgató Fehér Ipoly kir. tanácsos és számos bizottsági tag között az értekezletet lefektette, s a hosszú írásos tárgyalások helyett a közvetlen tárgyalást megeremeltte; miáltal az ügy gyors megoldása lehetővé is vált.

Egy új gymnasiumi épületnek emelése régen tervezett, még az 1870 es években, midőn a város közönsége ajánlatot tett a régi épületnek megvételére, az azonban nem sikerült, a mult években mostani hatóságunk ismét ezen irányban tett lépéseket, s midőn már-már remény mutatkozott a megállapodásra, az egyezkedés nem sikerült.

Hatóságunk tehát szinten komolyan foglalkozott ezen ügyvel, kötelességét teljesítette, de az ügy végleges rendezéséhez csak azon ut vezet, melyet főispán ur oly tapintatosan jelölt ki.

Kivánjuk, hogy a küldöttség, mely a gymnasiumi ügyben legközelebb a cul-

tusminiszter urhoz megy, s melynek vezetését főispán ur teljes készséggel vállalja el, hozzon oly választ, mely közönségünket megnyugtattani képes

Hol van az igazság?*

A ki e címet olvassa, kérem — ne állapodjék meg a kérdéjével, hanem vegyen magának örömet s tegye próbára szemeit a következő sorok betűivel is.

Nem szólnak ugyan e sorok oly dolgokról, melyek fejlődése elé Szabadka város nemely szerepet játszó férfiak ide szert bizonyos teszttséggel tekint, s melyek miatt ezeket a „Bácskaik Ellenőr” minden szabadkai olvasója meghívva olvassná; nem városi magán, — hanem közérdeknek vannak ezek száma, a mert obajtano volna, hogy a tárgyhoz minél többen szójának.

A népisokai hatóságok egyikéről az iskolaszékéről, illetve ennek jogköréről lesz szó.

Igaz ugyan, hogy minden törvénytudó ember, midőn e sorok tárgyáról tudomást szerez, azt mondhatná e sorok irójának: szalmi csépeles jó uram, mert a törvény s ennek koreztőlvitel és alkalmazását magyarázó közoktatásügyi minisiteri utasítás oly pontosan körülírta az iskolaszékek jogkörét, hogy arról okosabban te sem intézkedhetnél.

Kétségtelenül igaz, hogy a közoktatásügyi minisiteri utasítás támaszkodva az 1876-ik évi népoktatási s az 1876-ik évi népisokai hatóságokról hozott törvényre; nemkülönb a magyar katolikus püspöki kar ugyanazon törvények s minisiteri utasítás figyelembe tartása mellett 1876-ban a katolikus iskolaszékek szervezete és hatáskörre vonatkozó rendszabályok által megjelölték azon tért, melyen belül az iskolaszékek mozognak s mozogni kell.

Ugy gondolem, hogy mind az utasítás mind a rendszabályok fel-mint lefelé kötelező erővel kántamálattak oly formán, hogy rendelkezéseik éltendők s most még érvényesek s irányadóak léven, ezektől sem a felső, sem az alsóbb hatóságok eltérniök nem lehet s nem szabad.

Ez az én nézetem, melyet azonban néhány konkrét esetben követett felsőbb hatóságok.

* Felkértem e cikk közlésére. Szerk.

tósági intézkedés megingatást, bár mellette áll a törvény is, a közoktatási minisiteri utasítás és a püspöki szabályzat is.

Az a kérdés ugyanis: kinek áll jogában oly esetekben, midőn valamely tanító állomás úresítésbe jön, a végleges betöltésig akár segédtanító alkalmazása, akár helyettesítés által gondoskodni s intézkedni, hogy a tanítás meg ne szakítsassék?

Az 1808-ik népoktatási törvény 137. §-ét mondja: „segédtanítóknak nemcsak okleveles tanítók, hanem képezési tanfolyamot végzett ifjak is meghívhatatnak. A meghívás joga szinten az iskolaszékek illeti.” Folytatódjék intézkedni e szakasz azon eshetőségéről, ha az ez iránti köteleesség nem teljesítetnek, ez esetben utasítja a tanfelügyelő segédtanító kinevezésére.

A népisokai hatóságokról szóló 1876-ik évi XXVIII. t. c. 13. §-e kérdésben így utezkedik: „az iskolaszék teendői: okleveles tanítókat vagy tanítóképezést végzett egyeket a e g é d t a n í t ó k u i m e g h í v h a t. Ha az iskolaszék . . . . . elmulasztja vagy halogatja, a segédtanító a tanfelügyelő nevezi ki.”

A közoktatásügyi minisiter által e törvény alapján 1878-ik évi szeptember 2-án az iskolaszékek részére kiadott utasítás 19-ik szakasza ugyanily intézkedik, vagyis a törvény által az iskolaszékekre ruházott jogot nem szorítja, a mint nem is szoríthatja meg.

Annál kevésbé lehetett szándékában a katolikus főtanhatóság, a magyar püspöki karnak e jogot vagy elvonni vagy megszorítani.

Világosan mutatja ezt a fentebb idézett püspöki rendszabályok 21. §-a, a mely így szól a többek közt: „oly esetekben, midőn valamely tanító állomás végelesen be nem tölthető, arra az iskolaszék képesített segédtanítót az egyházközségi hatóság jóváhagyásával ideiglenesen alkalmaz.”

Ugyanígy utezkedik a következő 22. §-a, mely előírja: „a szükségessé vált segédtanítói állomásokot felöltési s betöltési t. i. az iskolaszék. E végböl okleveles tanítókat, vagy tanítóképezést végzett egyeket segédtanítóknak meg h í v h a t, mit ha nem teljesítene, a segédtanítót az egyházközségi tanfelügyelő alkalmazza.”

Az idézett törvények és szabályrendeletek tehát világosan bizonyítják, hogy az iskolaszék saját hatáskörében teljes joggal

— Lassan, lassan asszonyom, — szölt Tihamér, a kerültenek cipőj nyelve igen megtisztelti csekélységemet. Micsoda viszony állhatna fonn egy előkelő, vagyonos, nagy házat tartó hölgy, és a szegény költő között? Ostobaság ilyet gondolni is.

— Ostobaság! ostobaság! — szölt a házi asszony, ki a Tihamér szerénységé mögött rojlı bőbeszédűség fölött már-már boszorkánki kezdett, tehát ostobaság volna öntől egy nővel egybekelni, kiről mindenki csak jót monhat: tehát ez esztelenlég volna?

— Istenem, asszonyom, mennyire félreérti ön szavaimat; azt mondom, ostobaság volna felölem ilyesmit fölteleznem.

— Még mindig az a szó, — duzzogott Anna, kinek esze nem érte föl a költőnek finom megkülömböztetését; — de elég erről; csak azt akarom megjegyezni, hogy ha ön tartozását nekem pontosan megfizeti, nem tettem volna ki magamat a gonosz nyelvek suttogásának. Tehát fizesse meg tartozását, hogy ne legyen kénytelen többé ebbe a nyomorult szobába jöni.

— Ah, asszonyom, ez az a magyar szivesség, melynek dicserétét zengik mindennütt? Koromban természetesen tudnom kellett volna, hogy a házi asszonyok nincs házája, pedig sok ilyennel találkoztam kalandos utazásaimban, Oláh-, Szerb-, Törökországban Bulgáriában, Kelet-Ruméliában, de azok sohasem voltak oly részvétlenek a vándor bölcsesség irányában, bár egyikük sem volt annyira értesítve mint ön a nem birt oly kiváló tulajdonságokkal, melyeket önbem van szerencsem tisztelni.

TÁRCSA.

A tengerszem beszéde.

Kert szivében élék; tavasz s nyár szakában Búske, szép virágok illatát szívom; Hanova, szines gyümölcs a fákon a hány van, Visszatánczódnak kis halbjaimon. Amde lenn a mélyből nevetem kiáltjak, S szök medrem kiesny lesz, egy erő emel; Tengerszem vagyok, de tengerok dagályát S apályát megérezem s ezt beszélem el.

Helyzetem szerény, gyakorta sanyem a hó Verőény hatalmát, Amde megvagyok: Partjaimon azért zöld pázsit s virág nő, S kaczerkódnak vélem fényes callagok. De csöndes örömmim gyakran meglozsaljak Érzések, amiknek hangja esdekel, — Tengerszem vagyok, de tengerok dagályát S apályát megérezem s ezt beszélem el.

Mostohább idősnek sem foghat ki rajtam, Etem lüktetését az sem oltja ki; A hervart levelek téli szivatarban Ömlömb el tudnak lágyn ringani. Oh, de a tomeg: a tenger! . . . ennek álmat S norraját ha hallom, szivem lángra kol, — Tengerszem vagyok, de tengerok dagályát S apályát megérezem s ezt beszélem el.

Szavemnek egyetlen, legmohóbb jutalmam Ez e szent viszony s hogy ennek élnetek! Kötve vagyok, Amde szom irány adhatna Oly hatalommal, mely szétzór titeket!

Gondoljátok el: ha utatokat állnak Oly erők, akikről senki sem felel! — Tengerszem vagyok, de tengerok dagályát S apályát megérezem s ezt beszélem el.

Tengerszem vagyok, de — a rege is mondja — Tengerkehez engem titkos kecs csatol; Ismerős látomnak azok hája, gondja És a mód, mely alatt hátok meghajol. A most ny ragyok: törpe szárazlók lakói, A kényim feleltek, ám vizgyszatol! Nem a szivárvány, de ti fejtök lakolai, Ha egy új ózónvív ismét jöni fog!

Benedek Aladár.

V a g y - v a g y .

(Vig beszélyke.)

Ita: OZORAY ÁRPÁD.

A városház toronyórája tizenketöt ütött. Budapest munkásainak mindegyike már hat óra óta dolgozott, de doktor Szépvölgyi Tihamér még mindig horkolt. De mind az által senkinek sem jutott eszébe öt felköltetni, sem betegjei, sem kiadója, mert Tihamér orvos s egyszersmind író is volt.

Sőt hitolezők is elfelejtették az utat hozzá; már régóta kezdtek kotelkedni, hogy valinha visszakapják több pénzüket s a szegény Szépvölgyit nyugodtan engedték alunni.

Tizenketöt óra után öt perccel azonban hevesen kopogtatnak ajtaján.

Midőn Szilvássy Anna asszonyom már hosszasan kopogtatott s belátta, hogy bérjéből a világon semmi sem volna képes csak egy kicsike életfeltét is kicsalni, végre elhatározta magát, hogy nagy zajjal lép be Tihamér szobájába.

Szépvölgyi fölriadt álmából, látni kellett volna őt, amint szeméit dörzsölte, ágyában fölegyenesedett és még álmosan pillant be a déli napba.

— Ah, asszonyom! asszonyom! — kiáltott fel, amint végül felismerte házi asszonyát.

— Doktor úr, — szölt a látogató nő kissé boszus hangon, önnek nem szabad fedlednie, hogy nekem két havi szobabérral tartozik.

— Két havi szobabérral! Igaz, mily gyorsan mulik az idő! tehát ma reggel lejárt a terminus. De sziveskedjék nekem megmondani, hogy hányadika van, igen, igen, ugyan, ma van a fizetés napja . . .

— A két havi bérré, egyenkint tizenöt, együtt harmincz forint, doktor ur!

— Jól tudom, de harmincz forint nem oly könnyen találkozik asszonyom, a beteg nélküli orvos és a kiadóra nem találó költő zsebében, ki balvégzete Budapestre hozott, hol barát, pártfogó és minden egyéb ajánlás nélküli áll, nem vagyok-e egészen egyedül, még asszony nélkül is, ki szelidségében pártját fogná a szegény költőnek?

— Tudja ön, mit beszélnek felölem e házban, az utczában, a kerülten? Azt beszélék, doktor ur, hogy ön nekem udvalor.

— Vagy ön nekem, — gondolta Tihamér.

Egyidejűleg az örölyes asszonyok arca jelentékenyül meghosszabbodott és a „jól tartott” negyven évet túlhaladt asszonyok, ki még nem vett búcsút a fiataloktól ábrándoktól, ajka körül némileg kétértelmű mosoly játszadozott.

Intézkedhetik oly esetekben, midőn valamely tanító-állomás megürösködik és ez hamarjában be nem tölthető, intézkedhetik pedig segéd-tanító meghívása vagy más, czéljának megfelelő módon, csakis az köztötvény ki, hogy az egyházmegyei hatóság vagy a tanfelügyelő jóváhagyásáig kikerjék.

Annál feltűnőbb, hogy egy katolikus főtanhatóság az idézett törvények és rendeletek ellenére a katolikus iskolaszékek ezen jogát nemcsak megszorítja, hanem egyszerűen elveszi, a törvény által jelzett esetekben a helyettesítési jogát a kerületi tanfelügyelő eszperesre ruháztatva.

Utána néztem a tanfelügyelők részére kidolgozott miniszteri és püspöki utasításban, vajjon látható-e jogalap íly eljárásra? és azt találtam, hogy minikét utasításban a tanfelügyelőknek illetve eszperesnek csak akkor adatik jog íly esetekben intézkedésre, ha az iskolaszék ez érdemben kötelezést nem teljesít és jogát gyakorolni nem kívánja.

Előttek feleltek egy más katolikus főtanhatóságnak hasonló esetekben követett eljárásáról szóló értesítés, mely szerint az iskolaszékek joga a törvény s a rendeletek értelmében sértetlenül hagyott.

Mindezeknél fogva azon következtetésre jutok, hogy azon katolikus főtanhatóság intézkedése, mely a tanító-állomás üresedésén az intézkedés jogát az iskolaszékek mellőzésével a kerületi tanfelügyelő eszperesre ruházza, ellenkezik a törvényvel, a miniszteri utasításal és a magyar püspöki kar által kidolgozott, helybenhagyott s elfogadott szabályzatnál, s ha mindamellett az eddig követelt eljárásról még ezental is gyakorlatban maradna, ez — nézetem szerint — alig szolgálhatna a katolikus tanügy feltétkenyen örözött érdekeinek megóvására.

Kiállítási hírek.

Egyházi ruhák a kiállításon.

Az egyházi ruhák s általában az egyházi szerek készítése hazánkban egyike a legregibb iparágaknak. Böven tanuskodnak arról régi székelyházaiknak, fopájpának díszes és nagy értékű templomi szerei, melyeknek kiválóbb példányai a kiállítási műcsarnokban dr. Czobor Béla műarchaeologusnak által rendezett műrégészeti kiállításban láthatók.

Míg ennek egy része, az egyházi ötvösipar gyors és széleskörű fejlődésnek indula, csakhamar európai hírt lelt, addig a templomi ruhák díszes kiállításai körül kifejtett ipar inkább ideháza maradt s a házi ipar jellegű volt. Hiszen eléggé ismeretes a régi, himzett egyházi ruhákról és oltárterítőkről, hogy azokat nagyobb részt őrangy vagy jobbmódu hölgyeink saját kezeikkel hímtezték és ajándékozták az egyháznak, sőt már az első koronás király Szent István neje is tót vezetése s maga hímtezték az első magyar oltárterítőt. Maga a koronázási palást is, melynek előmintája a kiállítási műcsarnok egy jobboldali termében üveg-székényben látható, nem egyéb, mint egy egyházi casula, az őskorban divott alakjával két oldali kivágás nélkül.

Az idők folyamán úgy az ötvös, mint a hímzési ipar nagyot hanyatlott s romlott ízének hódott; csakis a legújabb időben

kelt ismét életre különösen az által, hogy szűkkről medréből kiemelkedve, speciális művelőkre tált, kik azt az egyházi jelleg szigorú fenntartása mellett iparilag átkis és lelendult, mely e téren rövid néhány év leforgása alatt tapasztalható, biztos reményű nyujt az iránt, hogy az ukor egyházmegyei szeti ipara nemcsak utótré, de tul is haladja a multat.

Kiállításunkon az egyházi ruhák számára névze csekély kiállítás, de fényesen és gazdagon vannak képviselve. Különösen gazdag és művészi tekintetben kiváló becsei a Zambach és Gavora fővora fővőri cég kollekciója, mely az iparszarnok XVI. csoportjába a nyugati kaputól kissé balra van elhelyezve. Díszes székényben látható itt egy tiszta arany szövött, bouillon szállal kihiműzött gyönyörű mintázatu casula, egy másik néhez moir-antique fehér selyemből készült aranyos dobhorhímzésu casula, egy göngyöztelvény, melyek egyike vörös selyem szütemény, melyek egyike vörös selyem szütemény, melyek egyike hímzésű képvél, amint az ország koronáját a száz anyának folajánja s a másik zöld selyem, szűz Mária Magyarorszag patronusának gyönyörű kivitelű képvél.

A czég egyházi szereket nem állított ki, de ügyekbe is állít elő s a váci utcazi csarnokban mindennemű egyházi felszerelési szerek gazdag és dús választékban találhatók. A Zambach és Gavora cég 1880-ban alakult s feladatát tűzte ki az egyházművészeti iparban a régi nagybecsű magyar hímzési és ötvösipar felélesztésé, mely pedig ideháza s tisztán hazai munkaerőkkel, mely célját szűz sikkrel meg is oldotta. E téren szerzett érdemei bizonyításul szolgál, hogy Simeon János hercegprímás-bíróknak 6 Emim-nak a czégét udvari szállítójaul nevezte ki, valamint fopájpának és plébánosaink is legnagyobbbészit itt szerzik be szükségleteiket.

Az egyházi ruhák és szerek mellett jelentékeny fontossággal bír a gyár által művelt dísz-zászló készítés is, mely téren ez az első és egyetlen, mely a tiszta magyar művészi hímzésű képvél. Rövid öt évi tenálása alatt a gyár az ország minden vidékébe nagyszámú szebbnél-szebb jótékony, iparos és legényeyleti zászlót készített. A czég úgy van berendezve, hogy a szakmára vázó mindennemű tárgyakat, kifogástalan minőség mellett, összehasonlithatatlannal olcsóbban állítja elő s versenyen képes nemcsak a hazai, hanem bármely más külföldi czéggel is.

Midőn a czég kiállításának és váci-utcazi csarnokának megtekintését a hazai katolikus papáknak melegen ajánljuk, az elismerésnek csak csekély részét róttuk le a czég iránt, melyet az, az egyházművészeti ipar újjártatása által minden magyar hazafőt méltán megérdemel.

— Vasárnapi munka-szünet a helybeli postán. A nmltoságu m. kir. közmunka és közlekedésügyi miszter ur rendelete folytán a vasárnapi munka-szünet e hó 5-én a bajai postahivatálnál is életbe fog lépni és pedig oly formán; hogy a hivatalos órák délelött teljes szolgálatnál 10-től 12 ig, délután pedig korlátova 4-től 6-ig tartanak.

jobb volna-e az ön nagylelkű hajlamai mellett önére nézve, ha egybekelne egy magyar nővel, kinek saját háza és szép üzlete van? . . . A házasság, doktor, kétszeresen előnyös a a költőre, orvosra és szónokra nézve, ki a világban ragyogni, ismereteket gyűjteni akar és maga körül szereti a nagy számú és válogatott társaságot és szerze, hogy mindenkit, ki kérésrel járul önhöz, megajándékozhasson . . .

— A házasságnak megvannak a maga kellemességei, — vizionzá Tihamér, kisse nyugtalanokva levelének sikere fölött és folytonos felelemben, hogy dr. Szivessy pénztára is apályban szenvedhet — bár ki kell jelentenem, hogy valamely fiatal kisasszony semmi sem volna reám nézve. Nem, nekem okos asszony kell, ki gazdaságát kezelni képes s örömet teljesíti kötelességeit, ki tul van a határtalan szenvedélynek és csak a szerelme s az ifjúságát váthatatlanul összefort csalódásokra gondol. Igen asszonyom, oly nő, kit bármely magyar vagy szász szomszédúró és barátai előtt mintaként állíthat föl!

E beszélgetés alatt a küldött választázt; diadalmas arccal jött s a házi asszony szemere rendkívül barátságosan fényelt. A levelében bankje volt — 5 forint. Tihamér ezt látva, csaknem ájulása esett. Szerencsére házi-asszonyának kelmő tekintete kikerült.

Ebből csak nem fizethet ki harmincz forintot, annyit is hölgy követel rajta, részletfizetésnek is igen csekély összeg; itt nines más mód, mint valami módon lekényezni azt asszonyt, hogy a „nesze semmi“ vel is megelégedjék. A tartozás „prolongásá-ra“ tán legalkalmasabb lesz — egy üveg pezsgó, amit Anna asszony alig íhatott élet-

Előfizetési felhívás a „BAJA“ című vegyes tartalmas hetilap XII. évfolyamának III-ik negyedére.

Előfizetési feltételek:

negyed évre	1	frt 25	kr
fél	2	50	"
egész	5	—	"

Azon tiszt. előfizetők, kik még a múlt évi, sőt két évi járulékkal hátraelőkben vannak, tisztelettel kéreknek annak mielőbbi szives beklüdsérése.

A „BAJA“ szerkesztősége és kiadóhivatala

Különfelek.

— Kiténtetés. Schmauz Endre Bács-Bodroghmegeje alispánja a közügyek téren szerzett számos és kiváló érdemeinek elismerésül ő felsége a király által a III. osztályú vaskorona renddel lett kitüntetve, mely kitüntetés június hó 30-án tartott megyei közgyűlésen lett a megyei főispán által a kitüntetésnek átadva.

— Baja város törvényhatósága e hó 1-én tartott rendkívüli közgyűlésén a gymnasiumi épület átvétele és egy új gymnasiumi épület emelése miatt tett fellejlesztést.

— A Járda ügyben nemrég egy oly határozat hozott a városi tanács által, mely méltó megütözést kélt minden irányban. Megengedte ugyanis Schleicher Antal városi mérnöknek, hogy a szt. Antal-utczában levő háza előtt elvonuló gyalogjárdát alacsonyabba fektethesse. Helytelenülük ezt, mert habár nines beszőlőcsanak abba, valjon a t. tanácsnak úgy tetszik e a járda ha az lejtés; mikor másutt a tulajdonosok anyagi hozzájárulásával, lehorodatt, vagy feltöltetett a ház eleje, hanem azt hátrahozottan helytelenülük, miszerint íly praecedens állított, csupán magánérdekre léven tekintettel. A járda szabályozási terv szerint rakatott le, költségébe került a városnak, úgy a háztulajdonosoknak, ez alapul szolgál minden építkezésnek, ez közérdekből törént, úgy nem tudunk mást mondani mint azt, hogy magánérdek lett a közérdek fölő helyezve. Bizonyosnak tartjuk, miszerint ezen így a közgyűlésen is szóba hozták, s hiszük, hogy a járda előbbi állapotába fog visszahelyeztetni annyival is inkább, mert a lesüllyezett járda miatt a kocsit ut is kell hogy lehorodassék, pedig azon utca úgy is nagyon nyögi a szabályozás helytelenségét. Csak azt kívánjuk tudni, hogy az utca kinek költségén fog újból rendeztetni, illetve a kocsit lehorodatni.

— Dr. Lovassy Sándor nagyrözei tanárt legközelebb azon kiténtetés érte, hogy a kir. magy. természetudományi társulat-otl megbízást nyert a magyarországi ragadozó madarak monografijának megírására, mely munka nemcsak a szakembernek, de a néveltségkésnek, az érdekesnek és gazdálkodóknak is érdekesnek ígérkezik. Nevezett szakmájú e napokban vette át megbízó levelet, melynek értelmében e nyáron nagyobb körútra indul, hogy a földrajzi elterjedés tanulmányozása céljából megfigyegassa hazánk nevezetesebb madártani pontjait.

— A Zentai Ellenör sajtóüggyében beadott semmisségi panaszát a kir. kuria sajtó tanácsa m. hó 25-én d. e. Percel Béla enklölete alatt tartott ülésében tárgyalta. Reitmann Ferenczet a Zentai Ellenör szerkesztőjét ugyanis Mikoveits József és Gombos Gábor zentai polgármester által rágalmaszás és becsületérsítés miatt emelt vád következtében,

ben valami böven. Ha kissé fejébe száll a „Veuve Cliquot“, elfelejt papot-csapát és — hátralekösz házbért.

Ezt hirtelen átgondolv, amintha Dárius kincsét kapta volna meg, gazdasszonyához fordult:

— Bizonyára asszonyom, miután látogatásával megtisztalt, azt sem fogja tölem megtagadni, hogy velem egy pohárka pezsgót igyék. — Ime, szolt aztán a cselédhez, az öböt átadva neki, — hozz egy üveg pezsgót, de francziát s a mi visszajár, azt tartsd meg.

Majd sietve vette föl a társalgás folyamát, ott, ahol elhagyta.

— Egészen máskép áll a dolog nével asszonyai: az asszonyság oda át, hol veszi a selyem ruhákat, melyeket oly kaczerül hord? Valjon meg is fizeti-e azoknak árát? . . . Fogadok, nem, vagy más fizet helyette.

— Doktor ur, ha ön mindent tudna; az az asszony adós a kocsmárosnak, adós a szabónak, adós a fakereskedőnek, annak a rőt hajú embernek, hiszen ön ismeri.

Szépvölgyi által a társalgás tonlala erre fordítatván, Anna embertársainak jó tulajdonságait a legjobb világításba helyezhette s így biztos volt, hogy az nem egy könnyen fog fennakadni.

Szépvölgyi helyzete azonban mind bonyolultabbá vált; házi asszonya határozott nyilatkozatot látszott előidézni akarni és mekkent elnöközőbbé vált a hitelözön, annál gyöngédebb és sürgetőbb volt a negyven éves asszony. A pezsgó megjött, ittak; Anna asszony mindinkább bekapaszkodott a dok-

↑ Rika szerencsétlenség. Völl József bérkocsis az elmúlt hó utolsó hetében saját kocsijának helyreállítással foglalkozván, véletlenül egy szegbe hágzott, 6 azt azonnal eltávolította, léven hossza 9 ctmtr. Az első négy nap után a midőn szelgett már egészségesnek hitte magát, a dermedt egész borzasztóságában lépett nála tele, és dacára 3 orvos fáradozásának, a szerencsétlen 24 óra alatt kimúlt. A hátra maradt beteges özeve és 4 árva gyermeke részére az itt kimutatott adományok gyűjtettek: Dr. Ivánovits Pál háza 15 frt, Gál Péter-ország. képvisel 5 frt, Dr. Nikolsberger Károly 5 frt, Latinovits János ögyvéd 2 frt, össz. 27 frt. Egy frtot adtak: özv. Devics Alajosné, Schönstein Nánán, dr. Lemberger Henrik, Lemberger Ernő, Reich Salamon, Latinovits Jánosné, Benc Gyuláné, dr. Bernhard János, Peschke Károly mérnök, Schleicher mérnök, Mészáros Katalin, Liebl Andráis, Latinovits Vincze, Eckert Istvan főkönyvvivő, Sarkány Lázár, Horánszky Lászlóné, Szűcs Ferenczné, Novák Luiza, Geiringer és Berger, id. Weidinger Benőné, Szerba Ferencz, Ilunyay János, özv. Szikágyi Ferenczné, Nagy Sándor, — 24 frt összesen 51 frt. Ötven krt adtak: Beyer Károly, Reich Ignác, Stern Vilmos, Fojos István, dr. Lemberger Armin, Griesz Stefánia, Bodrogi Gy. ügy., Tury Lajos — 4 frt. Láng László 40 kr, Albrecht Emilia 30 kr. Egész összegg 55 frt 70 kr.

— Baja város nagy népszerűségnek örvendő, s kitűnő képzettségű polgármestere, Drescher Ede ur — írja az „Ujvidék“ — arra használja fel szabadságát, hogy a közgazgatás meuetének, költségének tanulmányozása céljából megnyököt s az alvidék városait meglatogassa. E tanulmányutján Ujvidékre is eljött, s városunk közigazgatását m. hó 26-án, P. Popovics J. polgármagy kalauzolás mellett, behatóan tanulmányozta. Tanulmánya eredményét nem ismerjük, de hallottuk jogos megütözését a fölött, hogy városházának egy két hivatalában, kivált a pénztár s adóhivatalnál még mindig a szerb nyelv járja, s némely könyvek kizárólag szerbül vezettek!

— Dr. Lovassy Sándor nagyrözei tanárt legközelebb azon kiténtetés érte, hogy a kir. magy. természetudományi társulat-otl megbízást nyert a magyarországi ragadozó madarak monografijának megírására, mely munka nemcsak a szakembernek, de a néveltségkésnek, az érdekesnek és gazdálkodóknak is érdekesnek ígérkezik. Nevezett szakmájú e napokban vette át megbízó levelet, melynek értelmében e nyáron nagyobb körútra indul, hogy a földrajzi elterjedés tanulmányozása céljából megfigyegassa hazánk nevezetesebb madártani pontjait.

— A Zentai Ellenör sajtóüggyében beadott semmisségi panaszát a kir. kuria sajtó tanácsa m. hó 25-én d. e. Percel Béla enklölete alatt tartott ülésében tárgyalta. Reitmann Ferenczet a Zentai Ellenör szerkesztőjét ugyanis Mikoveits József és Gombos Gábor zentai polgármester által rágalmaszás és becsületérsítés miatt emelt vád következtében,

torba, hogy azt önkénytelen szerelmi vallomásra bírja.

Tihamér azonban ép oly mértékben vált tartózkodóvá, amit Anna asszony elhalmozó gyöngédségével.

— Mondja csak doktor ur, — szolt az „érdekes“ özevegy — miért nem nösül ön meg?

— Megnösülni, — választott komolyan Tihamér, — csak annak lehet, akinek van mire.

— Nos, ami azt illeti, — szolt újra Anna asszony, — ha ön oly nőt venne el, kinek esetleg van mit aprítania a tejbe, aki ont elő is segíthetné pályáján.

— Ah asszonyom, a lányos apák ma állást kívánnak a kerőtől.

— Tehát ne kösse ön magát leányhoz, keressen magának teljesen független özevegy-asszonyt, ki szívelve és vagyonlál szabadon rendelkezik. Azt hiszem, messze se kellene mennie, a közelben is . . .

— Oh jaj, gondolt Tihamér, — mindjárt a nyakamba szakad . . . Nem asszonyom, — szolt aztán fenhangon, — szabadságomat mint költő nem korlátozhatom. A családi élet pedans rendszeressége alá von magas szárnyalásomból, a gyermekek csipogása, zaja . . .

— Hisz még nem bizonyos, hogy lennének, felett Anna asszony, szemérmesen lesütve negyven tavasz látott szemét.

— Amiatt is nem pályázom vidéki körörösságra, — folytatól kelkesen Tihamér — mert a mindennapi élet prózai egyhangúsága tönkre tené költői kedélyemet, e miatt nem születtem én a házas életre.

a budapesti esküdtsek 8 havi fogházra ítélték. A kuria a beadott semmisségi panaszt mint alaptalant elvetette.

Vasuti szerencsétlenség történt jun. 27-ikén a Kolosca-Kiskörsi szonyvonalon. A Kis-Körsőri Kálócára hajnali fél nyolckor érkezett vonat, Keczelt elhagyva, belétközött egy, a vonalon lévő kocsiba. Az őt a vonat érte el a sodronyhozok ségélyvonal a lakásából leeresztette az átjáró korlátot észre nem véve, hogy a két korlát közé egy kocsi oda szorított. De hát hogyan került oda a kocsi? A legénye aki kocsikodott, aludt is így a lovak maguktól mentek a vasútra. A vonat közegyelével a nu felébredt, a kocsirol leugrott és így megmeccskült. A mozdonyt a lovak összezavarta, s a mozdonyt követő kocsi kisklott, nagyobb baj azonban nem történt.

— A beszercebányai m. kir. áll. felsőbb leányiskolában az 1888-iki tanévre a növekedés előjegyzése 1. é. jun. és jul. hóban, a rendes beiratások pedig szeptember 1-jén történnek. Ez a nyilvános tanintézet-csalja, alkalmat nyújtani arra, hogy benne társadalmunk nőtagjai nemcsak sajátjóságuk és a társadalmi jelen viszonyok által feltételezett, de egyszerűen oly mérvű általános műveltségnek szerzhessék, mely egyébként elhivatásukra szükséges, másfelől megfelel azon általános érvelésnek, melyet a férfiak saját életükkel érdeklődő gimnasiun és realskolai középiskoláinkban nyertek. A felsőbb leányiskola 6 évig tartó tanfolyamból áll 6 osztályból. Az 1888-iki tanévre a 3-ik osztály is megnyitották. Az 1-és osztályba felvételhez a legalább 10 éves oly leányok, kik az elemi iskola 4 osztályát jó sikerrel végzők. A felsőbb osztályba csak olyan leányok vétettek fel, kik megfelelő életkoruk és nyilvánosságai joggal hivatott megjelölő osztályból jó bizonyítványt hoznak. Megjelölő bizonyítvány hiányában a jelentkezési felvételi vizsgálatot tesz. Az intézet beiratással — internatus — van összekötve. Kárpáti Endre, intézeti igazgatóval kell jelentkezni.

* Kereskedők értekezlete. Az ország fővárosából visszatér a nagyérdemű és kiváló fontosságú hír, hogy a budapesti kereskedők ifjak társulatának kezdeményezésére 1. évi augusztus 15. és 16-ik napján Budapesten országos értekezlet fog tartatni. Az értekezlet hivatalos címe ugyan „A magyar kereskedők ifjúság országos értekezlete”, de az előkészítő bizottság által megállapított napirend azt árulja el, hogy a szervező bizottságnak célja az volt, hogy az országos értekezlet iránt felkeltse az összes hazai kereskedők figyelmét és érdeklődését. A bizottság a célját már körülbelül elértnek tekintheti, mert mint bennünk értesítések, az országos értekezlet iránt az érdeklődés nem csak a kereskedők ifjúság, hanem a kereskedők főnökök között is mely és általános. A végrehajtó bizottság már szétküldötte a meghívókat a megállapított ügy- és napirenddel együtt és ha városunk kereskedőinek valamelyike tévedésből nem kapott volna meghívót és ilyenre igényt tart, forduljon egész bizalommal a végrehajtó bizottsághoz (Budapest, Güzellár 2.) vagy a M. gyar Kereskedők Lapjához (Budapest, Fűrdő utca 4.)

— **Vidéki pénzintézetek országos értekezlete.** Budapestről írják lapunknak, hogy a pénzintézetek tervezelt, de már eljertt

eszméje, új életre élesztett és az országos értekezlet szeptember hónapban meg fog tartatni.

— **Az életbiztosítás értéke.** A Magyar Kereskedők Lapja egy esetet közöl, mely valóban ciklós módon illusztrálja az életbiztosítás hasznosságát. Sch. A. hivatalnok N-on 38 éves volt és miután bizonyos körülményeknél fogva még sokáig kellett volna várnia nyu díjképessége elérésére; családja is lévén, hivatalnokársági részből eleresztve 1883. márcziusban biztosította életét 2000 fr-ra az „Első magyar általános biztosító társulatnál.” Sch. fizetése 1200 lrt volt és a biztosító társulatnál fizetendő negyediké 25 lrt meglehetősen terhes lett volna, ha nem talál kárpótlási ama valóban megnyugtató tudatban, hogy családját a végső szükség ellen biztosította áldozata által. Az orvosi vizsgálat Sch-t teljesen egészségesnek találta. F. évi februáriusban azonban S., ez erőteljes férfiu, komolyan megbetegedett. Erősen köhögött, ágyba kellett fektetnie és a legszorgosabb orvosi segítségek dacára, márczius 6-án meghalt tudóbban a férfior élet 610 Sch. Mily orias szerencsétlenség lett volna a családja, ha a családfelele korán nem gondoskodik családja jövőjéről, a biztosítási által azonban némileg enyhítve lett a fájdalom. Az Első magyar általános biztosító társulat már márczius 15-én kifizette a 2000 forint és a tőkét az elhalt által valamivel többet, mint 2000 forintot. E példa nagyon tanulságos és sokan okultaknak rajta, mert igen gyakran megesik, hogy a legrendezettebb ház is, a családfelelehalálával, tönkire megy többnyire miután melyet a családfeleleéletben pótlott az általa való bizom.

— **Szederörszék az országosak** eleven életre való törvény írték el. Már orvosi vizsgálaton és elítélésen át a pánka juttat egy leve, adeg ma már a szedő és a nagy trave ott van. A szedő kormány most egy törvényt terjeszt elő, mely hosszu tanu-megnyozas eredménye. Sem boltokban, sem halmezesekben nem szabad a törvény értelmében tisztított pálinkát vagy más olyan italt árulni, mely 46 százaléknál több alkoholt tartalmaz. A pálinkával való Fiskereskedés reggel 8-tól esti 9 óráig, vasárnap és ünneppnap pedig csak esti 7 óráig engedték meg. A hol katonák vannak, ott a pálinkakaméris el van tiltva.

* A bajai polgári lövőkertben 1885. évi június hó 28-án 425 lövés történt 164 egyeséggel; ezek közt volt 1 szeg, 3 négyes, 19 hármas 30 kettős, és 30 egyes kor. Szeglet lott: Lemberger Ernő, négyeseket löttek: Peschke Károly 2, Eckert István 1, hármasokat löttek: Eckert István 7, Cserba Ferenc 4, Koller Hugo 3, Peschke Károly 2, Somogyi Emil 2 és Lemberger Ernő 1.

— **Nagyar tan- és olvasókönyv iparisoklók számára.** Jausz György hasonmest német nyelven írt munkája után s a nm. vallás- és közoktatásügyi min. által 1884. kiadott tanterv alapján szerkesztették: Pap József és Posch Lajos. Ára keményen köve 65 krajczár. Sopron, kiadja Romwalter K. és fia könyvnyomdája. (232. lap.)
Azon reményben vállalkoztam jelen mi magyar kiadására, hogy az nem kevesebb pártfogásra fog találni tanító körökben, mint az eredeti német kiadás. Szerzőknek sikerült oly könyvet nyújtani a tanuló kezébe, melyet azok az iskolán kívül is örömmel forgatnak. Az egyszerű s mégis érdekes olvasmányok a tanulóknak nem csak kedélyt nemestik s

Tihamér meg volt semmissülve. Ily nagy menyőkö — boldogság egész váratlanul csapott le fejére. Azonban mégis összeszedte magát, föl akart kelni a pamlagról, hogy némi távolság keletkezett közte és a bájos menyecske között. Anna asszony azonban visszatartotta.

— **Hová? —** kérdé röviden.

— **Kissé hűvös van idebenn, —** felelt Tihamér, — a kályhába tennék.

— **Forró sziveknek nincs szükségük külső melegre, válaszolt a forró hely s visszatartotta áldozatát.**

Tihamér visszarogzott a pamlagra, érezte, hogy veszte van.

E válságos pillanatban hangos kopogás hallatszott az ajtón s Anna asszony ijedten ugrott föl.

— **Szabad!** — kiáltá Tihamér, oly harsány hangon, mint eddig még soha. „Ha mindjárt uzorás bítelez is” — gondola, — „e percben mentő angyalom.”

A szobába Szivessy lépett be. Anna asszony zavartan kotródott el.

— **Barátom, —** kiáltá Tihamér, Szivessy nyakába ugorva, — életemet mentetted meg. E szörnyű asszony hatalmába ejtett, pár percnyi képedelem s végem van, meg vagyok halva.

— **Hát mit akart „örög anyám?” —** kérde Szivessy derült mosollyal.

— **Hogy nőül vegyem.**

— **S e veszed? —** kérde tovább amaz.

— **Minő gondolat! Én a költő, ki ép tegnap fejeztem be kötetemet s ott vár az**

értelmét felejtik, hanem tájékoztatják s bevezetik őket mindazon ismeretekbe, melyek-ke jövendő életvilágjának szüksége leend. És hiszük, hogy így jelen olvasókönyv mindazon követelményeknek megfelel, melyeket a min. tanterv is kíván egy iparisoklái olvasókönyvtől. Az általános ismeretek nyújtása mellett nem feledkeztek meg szerkesztők a vallás-erkölcsi képzésről sem, melyet igen szépen egyesítették továbbá a hazafias nemzeti érdelel fejlesztésével, a hazaföldjének s a magyar nemzet viszontagságos történetének, úgy-szintén hazai köznevelődési viszonyaink megismertetésével. — A könyv 6 szakaszra osztik 1. Tanuló- és vásárolói élet. — 2. Természet és ipar. — 3. Történelmi évek. — 4. Földrajzi képek. — 5. Történelmi képek. — 6. Üzleti levelek és ügyiratok. — A könyv kiállításra csinos, a papíranyag jó, a bekötés tartós.

A „Képes Családi Lapok” 40-száma Meher Vilmos kiadásában igen változatos tartalommal jelent meg. Egyes száma ára 15 kr.

A múlt év szeptember határol Budapesten megjelent „Gondzók” című szepárdomai hetilap rövid fömállásu daczára a hasonló vállalatok közt a legnagyobb ártértségek között és nem is csoda, mert áldozatos és fáradhatlan kidőző Székely Aladár rendkívüli szakismeretével fogja hazai földünk legkiválóbb köpömetét csoportosítani és ezek központosítását oly csodái közönyléstésített, mely szepárdomaiaknak becsületére válik, mert tokiuna rendkívül szö tartalmat, szép kiállítást és olcsó árat (negyedevenkint 1 lrt 50 kr) e folyóirat a maga nemében paratlannul áll és joggal foglalja el szepárdomai laposok között az első helyet. Ebbőltek felszönek a legutóbb megjelent 39-41 számok, melyekből meggyőződtünk arról, hogy az újabb évek folytonos szepárdomai a „Gondzók” szötelő-szöszára érdekes-szöb lesz: Tolna Lajos, P. Szathmari Károly, Margitay Dezö és Miklós E. nagyobb regényei mellett ott látjuk Ejszaki Károlyt „Egy család története”, Totó Bélát „Két hazugság”, Szana Tamást „Hyron Velezésében”, Balázs Sándort „Nagy Tivadar hazugsága”, Perényi Kálmánt „A házasság” című érdekes elbeszélésében. Ezekhez csatlakoznak érdekes költemények Szabó Kándortól, Endrői Sándortól, Ács Gézától, Palágyi Józseftől, stb. Végül frajzok, ismeretterjesztő cikkek, háztartási, kertészeti csevegések, hasznos tudnivalók, adomák, versek, táncok stb. Július hó elején kezdődik a „Gondzók” első évfolyamának Szabó Kándortól, Endrői Sándortól, Ács Gézától, Palágyi Józseftől, stb. Végül frajzok, ismeretterjesztő cikkek, háztartási, kertészeti csevegések, hasznos tudnivalók, adomák, versek, táncok stb. Július hó elején kezdődik a „Gondzók” első évfolyamának Szabó Kándortól, Endrői Sándortól, Ács Gézától, Palágyi Józseftől, stb. Végül frajzok, ismeretterjesztő cikkek, háztartási, kertészeti csevegések, hasznos tudnivalók, adomák, versek, táncok stb. Július hó elején kezdődik a „Gondzók” első évfolyamának Szabó Kándortól, Endrői Sándortól, Ács Gézától, Palágyi Józseftől, stb. Végül frajzok, ismeretterjesztő cikkek, háztartási, kertészeti csevegések, hasznos tudnivalók, adomák, versek, táncok stb. Július hó elején kezdődik a „Gondzók” első évfolyamának Szabó Kándortól, Endrői Sándortól, Ács Gézától, Palágyi Józseftől, stb. Végül frajzok, ismeretterjesztő cikkek, háztartási, kertészeti csevegések, hasznos tudnivalók, adomák, versek, táncok stb. Július hó elején kezdődik a „Gondzók” első évfolyamának Szabó Kándortól, Endrői Sándortól, Ács Gézától, Palágyi Józseftől, stb. Végül frajzok, ismeretterjesztő cikkek, háztartási, kertészeti csevegések, hasznos tudnivalók, adomák, versek, táncok stb. Július hó elején kezdődik a „Gondzók” első évfolyamának Szabó Kándortól, Endrői Sándortól, Ács Gézától, Palágyi Józseftől, stb. Végül frajzok, ismeretterjesztő cikkek, háztartási, kertészeti csevegések, hasznos tudnivalók, adomák, versek, táncok stb. Július hó elején kezdődik a „Gondzók” első évfolyamának Szabó Kándortól, Endrői Sándortól, Ács Gézától, Palágyi Józseftől, stb. Végül frajzok, ismeretterjesztő cikkek, háztartási, kertészeti csevegések, hasznos tudnivalók, adomák, versek, táncok stb. Július hó elején kezdődik a „Gondzók” első évfolyamának Szabó Kándortól, Endrői Sándortól, Ács Gézától, Palágyi Józseftől, stb. Végül frajzok, ismeretterjesztő cikkek, háztartási, kertészeti csevegések, hasznos tudnivalók, adomák, versek, táncok stb. Július hó elején kezdődik a „Gondzók” első évfolyamának Szabó Kándortól, Endrői Sándortól, Ács Gézától, Palágyi Józseftől, stb. Végül frajzok, ismeretterjesztő cikkek, háztartási, kertészeti csevegések, hasznos tudnivalók, adomák, versek, táncok stb. Július hó elején kezdődik a „Gondzók” első évfolyamának Szabó Kándortól, Endrői Sándortól, Ács Gézától, Palágyi Józseftől, stb. Végül frajzok, ismeretterjesztő cikkek, háztartási, kertészeti csevegések, hasznos tudnivalók, adomák, versek, táncok stb. Július hó elején kezdődik a „Gondzók” első évfolyamának Szabó Kándortól, Endrői Sándortól, Ács Gézától, Palágyi Józseftől, stb. Végül frajzok, ismeretterjesztő cikkek, háztartási, kertészeti csevegések, hasznos tudnivalók, adomák, versek, táncok stb. Július hó elején kezdődik a „Gondzók” első évfolyamának Szabó Kándortól, Endrői Sándortól, Ács Gézától, Palágyi Józseftől, stb. Végül frajzok, ismeretterjesztő cikkek, háztartási, kertészeti csevegések, hasznos tudnivalók, adomák, versek, táncok stb. Július hó elején kezdődik a „Gondzók” első évfolyamának Szabó Kándortól, Endrői Sándortól, Ács Gézától, Palágyi Józseftől, stb. Végül frajzok, ismeretterjesztő cikkek, háztartási, kertészeti csevegések, hasznos tudnivalók, adomák, versek, táncok stb. Július hó elején kezdődik a „Gondzók” első évfolyamának Szabó Kándortól, Endrői Sándortól, Ács Gézától, Palágyi Józseftől, stb. Végül frajzok, ismeretterjesztő cikkek, háztartási, kertészeti csevegések, hasznos tudnivalók, adomák, versek, táncok stb. Július hó elején kezdődik a „Gondzók” első évfolyamának Szabó Kándortól, Endrői Sándortól, Ács Gézától, Palágyi Józseftől, stb. Végül frajzok, ismeretterjesztő cikkek, háztartási, kertészeti csevegések, hasznos tudnivalók, adomák, versek, táncok stb. Július hó elején kezdődik a „Gondzók” első évfolyamának Szabó Kándortól, Endrői Sándortól, Ács Gézától, Palágyi Józseftől, stb. Végül frajzok, ismeretterjesztő cikkek, háztartási, kertészeti csevegések, hasznos tudnivalók, adomák, versek, táncok stb. Július hó elején kezdődik a „Gondzók” első évfolyamának Szabó Kándortól, Endrői Sándortól, Ács Gézától, Palágyi Józseftől, stb. Végül frajzok, ismeretterjesztő cikkek, háztartási, kertészeti csevegések, hasznos tudnivalók, adomák, versek, táncok stb. Július hó elején kezdődik a „Gondzók” első évfolyamának Szabó Kándortól, Endrői Sándortól, Ács Gézától, Palágyi Józseftől, stb. Végül frajzok, ismeretterjesztő cikkek, háztartási, kertészeti csevegések, hasznos tudnivalók, adomák, versek, táncok stb. Július hó elején kezdődik a „Gondzók” első évfolyamának Szabó Kándortól, Endrői Sándortól, Ács Gézától, Palágyi Józseftől, stb. Végül frajzok, ismeretterjesztő cikkek, háztartási, kertészeti csevegések, hasznos tudnivalók, adomák, versek, táncok stb. Július hó elején kezdődik a „Gondzók” első évfolyamának Szabó Kándortól, Endrői Sándortól, Ács Gézától, Palágyi Józseftől, stb. Végül frajzok, ismeretterjesztő cikkek, háztartási, kertészeti csevegések, hasznos tudnivalók, adomák, versek, táncok stb. Július hó elején kezdődik a „Gondzók” első évfolyamának Szabó Kándortól, Endrői Sándortól, Ács Gézától, Palágyi Józseftől, stb. Végül frajzok, ismeretterjesztő cikkek, háztartási, kertészeti csevegések, hasznos tudnivalók, adomák, versek, táncok stb. Július hó elején kezdődik a „Gondzók” első évfolyamának Szabó Kándortól, Endrői Sándortól, Ács Gézától, Palágyi Józseftől, stb. Végül frajzok, ismeretterjesztő cikkek, háztartási, kertészeti csevegések, hasznos tudnivalók, adomák, versek, táncok stb. Július hó elején kezdődik a „Gondzók” első évfolyamának Szabó Kándortól, Endrői Sándortól, Ács Gézától, Palágyi Józseftől, stb. Végül frajzok, ismeretterjesztő cikkek, háztartási, kertészeti csevegések, hasznos tudnivalók, adomák, versek, táncok stb. Július hó elején kezdődik a „Gondzók” első évfolyamának Szabó Kándortól, Endrői Sándortól, Ács Gézától, Palágyi Józseftől, stb. Végül frajzok, ismeretterjesztő cikkek, háztartási, kertészeti csevegések, hasznos tudnivalók, adomák, versek, táncok stb. Július hó elején kezdődik a „Gondzók” első évfolyamának Szabó Kándortól, Endrői Sándortól, Ács Gézától, Palágyi Józseftől, stb. Végül frajzok, ismeretterjesztő cikkek, háztartási, kertészeti csevegések, hasznos tudnivalók, adomák, versek, táncok stb. Július hó elején kezdődik a „Gondzók” első évfolyamának Szabó Kándortól, Endrői Sándortól, Ács Gézától, Palágyi Józseftől, stb. Végül frajzok, ismeretterjesztő cikkek, háztartási, kertészeti csevegések, hasznos tudnivalók, adomák, versek, táncok stb. Július hó elején kezdődik a „Gondzók” első évfolyamának Szabó Kándortól, Endrői Sándortól, Ács Gézától, Palágyi Józseftől, stb. Végül frajzok, ismeretterjesztő cikkek, háztartási, kertészeti csevegések, hasznos tudnivalók, adomák, versek, táncok stb. Július hó elején kezdődik a „Gondzók” első évfolyamának Szabó Kándortól, Endrői Sándortól, Ács Gézától, Palágyi Józseftől, stb. Végül frajzok, ismeretterjesztő cikkek, háztartási, kertészeti csevegések, hasznos tudnivalók, adomák, versek, táncok stb. Július hó elején kezdődik a „Gondzók” első évfolyamának Szabó Kándortól, Endrői Sándortól, Ács Gézától, Palágyi Józseftől, stb. Végül frajzok, ismeretterjesztő cikkek, háztartási, kertészeti csevegések, hasznos tudnivalók, adomák, versek, táncok stb. Július hó elején kezdődik a „Gondzók” első évfolyamának Szabó Kándortól, Endrői Sándortól, Ács Gézától, Palágyi Józseftől, stb. Végül frajzok, ismeretterjesztő cikkek, háztartási, kertészeti csevegések, hasznos tudnivalók, adomák, versek, táncok stb. Július hó elején kezdődik a „Gondzók” első évfolyamának Szabó Kándortól, Endrői Sándortól, Ács Gézától, Palágyi Józseftől, stb. Végül frajzok, ismeretterjesztő cikkek, háztartási, kertészeti csevegések, hasznos tudnivalók, adomák, versek, táncok stb. Július hó elején kezdődik a „Gondzók” első évfolyamának Szabó Kándortól, Endrői Sándortól, Ács Gézától, Palágyi Józseftől, stb. Végül frajzok, ismeretterjesztő cikkek, háztartási, kertészeti csevegések, hasznos tudnivalók, adomák, versek, táncok stb. Július hó elején kezdődik a „Gondzók” első évfolyamának Szabó Kándortól, Endrői Sándortól, Ács Gézától, Palágyi Józseftől, stb. Végül frajzok, ismeretterjesztő cikkek, háztartási, kertészeti csevegések, hasznos tudnivalók, adomák, versek, táncok stb. Július hó elején kezdődik a „Gondzók” első évfolyamának Szabó Kándortól, Endrői Sándortól, Ács Gézától, Palágyi Józseftől, stb. Végül frajzok, ismeretterjesztő cikkek, háztartási, kertészeti csevegések, hasznos tudnivalók, adomák, versek, táncok stb. Július hó elején kezdődik a „Gondzók” első évfolyamának Szabó Kándortól, Endrői Sándortól, Ács Gézától, Palágyi Józseftől, stb. Végül frajzok, ismeretterjesztő cikkek, háztartási, kertészeti csevegések, hasznos tudnivalók, adomák, versek, táncok stb. Július hó elején kezdődik a „Gondzók” első évfolyamának Szabó Kándortól, Endrői Sándortól, Ács Gézától, Palágyi Józseftől, stb. Végül frajzok, ismeretterjesztő cikkek, háztartási, kertészeti csevegések, hasznos tudnivalók, adomák, versek, táncok stb. Július hó elején kezdődik a „Gondzók” első évfolyamának Szabó Kándortól, Endrői Sándortól, Ács Gézától, Palágyi Józseftől, stb. Végül frajzok, ismeretterjesztő cikkek, háztartási, kertészeti csevegések, hasznos tudnivalók, adomák, versek, táncok stb. Július hó elején kezdődik a „Gondzók” első évfolyamának Szabó Kándortól, Endrői Sándortól, Ács Gézától, Palágyi Józseftől, stb. Végül frajzok, ismeretterjesztő cikkek, háztartási, kertészeti csevegések, hasznos tudnivalók, adomák, versek, táncok stb. Július hó elején kezdődik a „Gondzók” első évfolyamának Szabó Kándortól, Endrői Sándortól, Ács Gézától, Palágyi Józseftől, stb. Végül frajzok, ismeretterjesztő cikkek, háztartási, kertészeti csevegések, hasznos tudnivalók, adomák, versek, táncok stb. Július hó elején kezdődik a „Gondzók” első évfolyamának Szabó Kándortól, Endrői Sándortól, Ács Gézától, Palágyi Józseftől, stb. Végül frajzok, ismeretterjesztő cikkek, háztartási, kertészeti csevegések, hasznos tudnivalók, adomák, versek, táncok stb. Július hó elején kezdődik a „Gondzók” első évfolyamának Szabó Kándortól, Endrői Sándortól, Ács Gézától, Palágyi Józseftől, stb. Végül frajzok, ismeretterjesztő cikkek, háztartási, kertészeti csevegések, hasznos tudnivalók, adomák, versek, táncok stb. Július hó elején kezdődik a „Gondzók” első évfolyamának Szabó Kándortól, Endrői Sándortól, Ács Gézától, Palágyi Józseftől, stb. Végül frajzok, ismeretterjesztő cikkek, háztartási, kertészeti csevegések, hasznos tudnivalók, adomák, versek, táncok stb. Július hó elején kezdődik a „Gondzók” első évfolyamának Szabó Kándortól, Endrői Sándortól, Ács Gézától, Palágyi Józseftől, stb. Végül frajzok, ismeretterjesztő cikkek, háztartási, kertészeti csevegések, hasznos tudnivalók, adomák, versek, táncok stb. Július hó elején kezdődik a „Gondzók” első évfolyamának Szabó Kándortól, Endrői Sándortól, Ács Gézától, Palágyi Józseftől, stb. Végül frajzok, ismeretterjesztő cikkek, háztartási, kertészeti csevegések, hasznos tudnivalók, adomák, versek, táncok stb. Július hó elején kezdődik a „Gondzók” első évfolyamának Szabó Kándortól, Endrői Sándortól, Ács Gézától, Palágyi Józseftől, stb. Végül frajzok, ismeretterjesztő cikkek, háztartási, kertészeti csevegések, hasznos tudnivalók, adomák, versek, táncok stb. Július hó elején kezdődik a „Gondzók” első évfolyamának Szabó Kándortól, Endrői Sándortól, Ács Gézától, Palágyi Józseftől, stb. Végül frajzok, ismeretterjesztő cikkek, háztartási, kertészeti csevegések, hasznos tudnivalók, adomák, versek, táncok stb. Július hó elején kezdődik a „Gondzók” első évfolyamának Szabó Kándortól, Endrői Sándortól, Ács Gézától, Palágyi Józseftől, stb. Végül frajzok, ismeretterjesztő cikkek, háztartási, kertészeti csevegések, hasznos tudnivalók, adomák, versek, táncok stb. Július hó elején kezdődik a „Gondzók” első évfolyamának Szabó Kándortól, Endrői Sándortól, Ács Gézától, Palágyi Józseftől, stb. Végül frajzok, ismeretterjesztő cikkek, háztartási, kertészeti csevegések, hasznos tudnivalók, adomák, versek, táncok stb. Július hó elején kezdődik a „Gondzók” első évfolyamának Szabó Kándortól, Endrői Sándortól, Ács Gézától, Palágyi Józseftől, stb. Végül frajzok, ismeretterjesztő cikkek, háztartási, kertészeti csevegések, hasznos tudnivalók, adomák, versek, táncok stb. Július hó elején kezdődik a „Gondzók” első évfolyamának Szabó Kándortól, Endrői Sándortól, Ács Gézától, Palágyi Józseftől, stb. Végül frajzok, ismeretterjesztő cikkek, háztartási, kertészeti csevegések, hasznos tudnivalók, adomák, versek, táncok stb. Július hó elején kezdődik a „Gondzók” első évfolyamának Szabó Kándortól, Endrői Sándortól, Ács Gézától, Palágyi Józseftől, stb. Végül frajzok, ismeretterjesztő cikkek, háztartási, kertészeti csevegések, hasznos tudnivalók, adomák, versek, táncok stb. Július hó elején kezdődik a „Gondzók” első évfolyamának Szabó Kándortól, Endrői Sándortól, Ács Gézától, Palágyi Józseftől, stb. Végül frajzok, ismeretterjesztő cikkek, háztartási, kertészeti csevegések, hasznos tudnivalók, adomák, versek, táncok stb. Július hó elején kezdődik a „Gondzók” első évfolyamának Szabó Kándortól, Endrői Sándortól, Ács Gézától, Palágyi Józseftől, stb. Végül frajzok, ismeretterjesztő cikkek, háztartási, kertészeti csevegések, hasznos tudnivalók, adomák, versek, táncok stb. Július hó elején kezdődik a „Gondzók” első évfolyamának Szabó Kándortól, Endrői Sándortól, Ács Gézától, Palágyi Józseftől, stb. Végül frajzok, ismeretterjesztő cikkek, háztartási, kertészeti csevegések, hasznos tudnivalók, adomák, versek, táncok stb. Július hó elején kezdődik a „Gondzók” első évfolyamának Szabó Kándortól, Endrői Sándortól, Ács Gézától, Palágyi Józseftől, stb. Végül frajzok, ismeretterjesztő cikkek, háztartási, kertészeti csevegések, hasznos tudnivalók, adomák, versek, táncok stb. Július hó elején kezdődik a „Gondzók” első évfolyamának Szabó Kándortól, Endrői Sándortól, Ács Gézától, Palágyi Józseftől, stb. Végül frajzok, ismeretterjesztő cikkek, háztartási, kertészeti csevegések, hasznos tudnivalók, adomák, versek, táncok stb. Július hó elején kezdődik a „Gondzók” első évfolyamának Szabó Kándortól, Endrői Sándortól, Ács Gézától, Palágyi Józseftől, stb. Végül frajzok, ismeretterjesztő cikkek, háztartási, kertészeti csevegések, hasznos tudnivalók, adomák, versek, táncok stb. Július hó elején kezdődik a „Gondzók” első évfolyamának Szabó Kándortól, Endrői Sándortól, Ács Gézától, Palágyi Józseftől, stb. Végül frajzok, ismeretterjesztő cikkek, háztartási, kertészeti csevegések, hasznos tudnivalók, adomák, versek, táncok stb. Július hó elején kezdődik a „Gondzók” első évfolyamának Szabó Kándortól, Endrői Sándortól, Ács Gézától, Palágyi Józseftől, stb. Végül frajzok, ismeretterjesztő cikkek, háztartási, kertészeti csevegések, hasznos tudnivalók, adomák, versek, táncok stb. Július hó elején kezdődik a „Gondzók” első évfolyamának Szabó Kándortól, Endrői Sándortól, Ács Gézától, Palágyi Józseftől, stb. Végül frajzok, ismeretterjesztő cikkek, háztartási, kertészeti csevegések, hasznos tudnivalók, adomák, versek, táncok stb. Július hó elején kezdődik a „Gondzók” első évfolyamának Szabó Kándortól, Endrői Sándortól, Ács Gézától, Palágyi Józseftől, stb. Végül frajzok, ismeretterjesztő cikkek, háztartási, kertészeti csevegések, hasznos tudnivalók, adomák, versek, táncok stb. Július hó elején kezdődik a „Gondzók” első évfolyamának Szabó Kándortól, Endrői Sándortól, Ács Gézától, Palágyi Józseftől, stb. Végül frajzok, ismeretterjesztő cikkek, háztartási, kertészeti csevegések, hasznos tudnivalók, adomák, versek, táncok stb. Július hó elején kezdődik a „Gondzók” első évfolyamának Szabó Kándortól, Endrői Sándortól, Ács Gézától, Palágyi Józseftől, stb. Végül frajzok, ismeretterjesztő cikkek, háztartási, kertészeti csevegések, hasznos tudnivalók, adomák, versek, táncok stb. Július hó elején kezdődik a „Gondzók” első évfolyamának Szabó Kándortól, Endrői Sándortól, Ács Gézától, Palágyi Józseftől, stb. Végül frajzok, ismeretterjesztő cikkek, háztartási, kertészeti csevegések, hasznos tudnivalók, adomák, versek, táncok stb. Július hó elején kezdődik a „Gondzók” első évfolyamának Szabó Kándortól, Endrői Sándortól, Ács Gézától, Palágyi Józseftől, stb. Végül frajzok, ismeretterjesztő cikkek, háztartási, kertészeti csevegések, hasznos tudnivalók, adomák, versek, táncok stb. Július hó elején kezdődik a „Gondzók” első évfolyamának Szabó Kándortól, Endrői Sándortól, Ács Gézától, Palágyi Józseftől, stb. Végül frajzok, ismeretterjesztő cikkek, háztartási, kertészeti csevegések, hasznos tudnivalók, adomák, versek, táncok stb. Július hó elején kezdődik a „Gondzók” első évfolyamának Szabó Kándortól, Endrői Sándortól, Ács Gézától, Palágyi Józseftől, stb. Végül frajzok, ismeretterjesztő cikkek, háztartási, kertészeti csevegések, hasznos tudnivalók, adomák, versek, táncok stb. Július hó elején kezdődik a „Gondzók” első évfolyamának Szabó Kándortól, Endrői Sándortól, Ács Gézától, Palágyi Józseftől, stb. Végül frajzok, ismeretterjesztő cikkek, háztartási, kertészeti csevegések, hasznos tudnivalók, adomák, versek, táncok stb. Július hó elején kezdődik a „Gondzók” első évfolyamának Szabó Kándortól, Endrői Sándortól, Ács Gézától, Palágyi Józseftől, stb. Végül frajzok, ismeretterjesztő cikkek, háztartási, kertészeti csevegések, hasznos tudnivalók, adomák, versek, táncok stb. Július hó elején kezdődik a „Gondzók” első évfolyamának Szabó Kándortól, Endrői Sándortól, Ács Gézától, Palágyi Józseftől, stb. Végül frajzok, ismeretterjesztő cikkek, háztartási, kertészeti csevegések, hasznos tudnivalók, adomák, versek, táncok stb. Július hó elején kezdődik a „Gondzók” első évfolyamának Szabó Kándortól, Endrői Sándortól, Ács Gézától, Palágyi Józseftől, stb. Végül frajzok, ismeretterjesztő cikkek, háztartási, kertészeti csevegések, hasznos tudnivalók, adomák, versek, táncok stb. Július hó elején kezdődik a „Gondzók” első évfolyamának Szabó Kándortól, Endrői Sándortól, Ács Gézától, Palágyi Józseftől, stb. Végül frajzok, ismeretterjesztő cikkek, háztartási, kertészeti csevegések, hasznos tudnivalók, adomák, versek, táncok stb. Július hó elején kezdődik a „Gondzók” első évfolyamának Szabó Kándortól, Endrői Sándortól, Ács Gézától, Palágyi Józseftől, stb. Végül frajzok, ismeretterjesztő cikkek, háztartási, kertészeti csevegések, hasznos tudnivalók, adomák, versek, táncok stb. Július hó elején kezdődik a „Gondzók” első évfolyamának Szabó Kándortól, Endrői Sándortól, Ács Gézától, Palágyi Józseftől, stb. Végül frajzok, ismeretterjesztő cikkek, háztartási, kertészeti csevegések, hasznos tudnivalók, adomák, versek, táncok stb. Július hó elején kezdődik a „Gondzók” első évfolyamának Szabó Kándortól, Endrői Sándortól, Ács Gézától, Palágyi Józseftől, stb. Végül frajzok, ismeretterjesztő cikkek, háztartási, kertészeti csevegések, hasznos tudnivalók, adomák

Bolt és lakás

bérbeadás

Alulírottak Haynald (bárány)-utca sarkán lévő házban a SPITZER IGNÁCZ-féle lakás, mely áll: 1 sarok bolt-, 3 utczai és 1 udvari eseléd szoba-, 1 konyha-, 1 élés- és 1 fűskamra-, 1 pince-, padlás- és beüvegezett folyosóból, 1885. évi november 1-től bérbé kiadó.

Bővebb felvilágosítással szolgál a tulajdonos

SCHERER ANTAL.

1885

MEGHÍVÁS.

A FOLYÓ ÉVI CSELEKES KIÁLLITÁS ALKALMÁBÓL

CLAYTON & SHUTTLEWORTH

1. YACZI KÖRUT 50. BUDAPESTEN és YACZI KÖRUT 50. SÁKAT, KÜLLÖS É CSELEKES ÉPÍTETT BELLEPŐGÉPEK, BÉREZETT VÉ.

GAZDASÁGI GÉP-KIÁLLITÁST

RENDEZETT VÉ. melynek számos megtekintési utra az érdeklődők figyelmébe ajánljuk.

1885

MATTONI-FÉLE

GISSHÜBLER

legújabb típusú

SAVANYU-KŰT

legjobb asztali- és üdítő ital.

külföldi hatásának bizonyított köhögéscsillapító, gégebajoknál, gyomor- és hólyaggyógyultnál.

Mattoni Henrik, Karlsbad és Budapest.

Budapest, KÖZTÖ PÁL utca 16. sz.

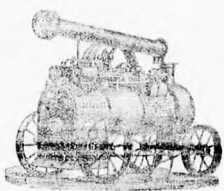
Tessék megtekinteni gépraktáromat !!

nem csalo külsejű fényezett „kiállítási gépek“, hanem eladásra szánt gépek vannak felállítva.

!! Különös figyelemre méltók !!

R. GARRETT & SON
Compound gőzmozgonyait
40% tüzelőanyag
takarítással

R. GARRETT & SON
kifűnő gőzmozgonyait,
könnyen hozzáférhető, kiváló szar-
lár, tartályok nélkül hajlított
fedelű tüszekrényvel.

Tessék megtekinteni gépraktáromat !!

hol a gyakorlatban legjobban ismert gépek kiválasztást lehetők, megvehetőek és azonnal átvehetőek.

!! Különös figyelemre méltók !!

R. GARRETT & SON
világhírű cséplői,
szab. 4 szék fordítható acél de-
szinkekkel. Többet és jobban dol-
gozni egy gyártmány sem képes.

JÁRGÁNYCEPLŐI
használó szerkezet és a nélkül lap-
csobban Kötő-tele szabad.
harangjargányokkal
stb. stb.

Leszállított árak.

Kedvező fizetési feltételek

NÁNAY LAJOS KÖNYVNYOMDÁJA

KÉSZIT

GYORSAN, CSINOSAN és JUTÁNYOS ÁRON

mindennemű

NYOMDAI MUNKÁKAT.

Készít továbbá

ÜGYVÉDI NYOMTATVÁNYOKAT

FALRAGASZOKAT,

számlákat, adress- és vizit-kártyákat,

ÉTELAPOKAT,

eljegyzési- és esketési meghívókat,

GYÁSZJELENTÉSEKET,

KÖZSÉGI NYOMTATVÁNYOKAT,

ugyszintén raktáron tart

kötelezvényeket és ügyvédi meghatalmazásokat.